

L.dz. KSOiW/95w/2025

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

**Opinia Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”
dot. projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie
Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r.
w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli**

Projektowane zmiany w rozporządzeniu Ministra Edukacji wprowadzają szereg nowych regulacji dotyczących kwalifikacji nauczycieli, jednak budzą one poważne wątpliwości i niosą ze sobą istotne zagrożenia dla jakości kształcenia oraz sytuacji kadrowej w polskim systemie oświaty.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na dyskryminujący charakter przepisu uniemożliwiającego nabywanie kwalifikacji nauczyciela osobom, które ukończyły studia pierwszego stopnia oraz studia drugiego stopnia zgodnie z przepisami obowiązującymi przed 3 sierpnia 2019 r. Zmiana ta narusza zasadę ochrony praw nabytych i wprowadza nierówność pomiędzy nauczycielami przygotowanymi według wcześniejszych standardów, a nowymi kandydatami. Utrudni to dostęp do zawodu nauczyciela dla wielu osób, które – zgodnie z obowiązującym w przeszłości prawem – podjęły i ukończyły odpowiednie kierunki studiów. W konsekwencji może to pogłębić już istniejący kryzys kadrowy w oświacie.

Wprowadzenie nowego przedmiotu „edukacja zdrowotna” i dopuszczenie do jego nauczania szerokiego kręgu specjalistów, w tym nauczycieli biologii, wychowania fizycznego, psychologów oraz przedstawicieli zawodów medycznych, choć teoretycznie słuszne, budzi obawy o spójność i jakość realizacji podstawy programowej. Różnorodne wykształcenie prowadzących może skutkować rozbieżnościami w treściach i metodach nauczania, co będzie miało negatywny wpływ na jednolitość poziomu kształcenia w tym ważnym i budzącym kontrowersje obszarze. Przypominamy, że uważamy wprowadzenie przedmiotu „edukacja zdrowotna” za niepotrzebne, a niektóre treści podstawy programowej za szkodliwe i antyspołeczne.

Podobnie budzi wątpliwości rozszerzenie uprawnień do nauczania przedmiotów artystycznych, takich jak muzyka i plastyka, na absolwentów wyższych szkół artystycznych w dowolnym zakresie po ukończeniu przygotowania pedagogicznego. Choć poszerzenie

dostępu do zawodu nauczyciela może z jednej strony zwiększyć liczbę nauczycieli, to z drugiej strony istnieje ryzyko zatrudniania osób, które nie posiadają odpowiedniego przygotowania teoretycznego w zakresie dydaktyki konkretnego przedmiotu, co może skutkować obniżeniem jakości nauczania.

Kolejną poważną wadą jest umożliwienie prowadzenia zajęć z dziećmi do piątego roku życia osobom posiadającym kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej lub opiekuńczo-wychowawczej, bez wymagania wykształcenia kierunkowego w zakresie wychowania przedszkolnego. Takie rozwiązanie może prowadzić do powierzania pracy z najmłodszymi dziećmi osobom niewystarczająco przygotowanym do realizacji celów wychowania przedszkolnego, co budzi obawy o jakość wczesnej edukacji oraz bezpieczeństwo rozwojowe dzieci.

W projekcie przewidziano także znaczące poluzowanie wymagań dla stanowisk pedagoga specjalnego. Umożliwienie uzyskania kwalifikacji do zajmowania tego stanowiska osobom po dowolnych kierunkach studiów, które ukończą odpowiednie studia podyplomowe lub kursy kwalifikacyjne, grozi znacznym obniżeniem standardu pracy pedagogicznej w placówkach oświatowych. Szczególnie niepokojące jest ryzyko ograniczenia rzetelności przygotowania do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Wreszcie, choć zmiany dotyczące kwalifikacji do nauczania języka polskiego w szkołach za granicą zakładają wysokie wymagania (kurs kwalifikacyjny i studia podyplomowe), to mogą one w praktyce okazać się zbyt wygórowane, ograniczając liczbę kandydatów i dodatkowo komplikując proces obsadzania stanowisk nauczycieli języka polskiego poza granicami kraju.

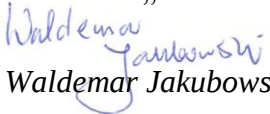
Podsumowanie:

Projektowane zmiany, choć zawierają pewne elementy pozytywne, jednak w dużej mierze cechują się: niewystarczającym poszanowaniem praw nabytych nauczycieli, zbytnią elastycznością kwalifikacyjną, mogącą prowadzić do obniżenia jakości edukacji, brakiem spójności przygotowania nauczycieli do realizacji nowych przedmiotów, zagrożeniem dla jakości wczesnej edukacji dzieci, ryzykiem chaosu organizacyjnego w szkołach i placówkach oświatowych. Zmiany te powinny być głęboko przemyślane i poprzedzone szerokimi konsultacjami społecznymi, aby uniknąć negatywnych skutków dla systemu edukacji w Polsce.

Z poważaniem

Przewodniczący

KSOiW NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski